

UZASADNIENIE

W pozwie wniesionym w dniu 1 kwietnia 2015 roku powód – (...) Sp. z o.o. z siedzibą w S., wniósł o wydanie nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym i orzeczenia w nim, że pozwany K. K., winien zapłacić powodowi kwotę 110'000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 15 listopada 2010 roku do dnia zapłaty oraz koszty procesu.

(pozew, k.2)

Sąd Okręgowy w Łodzi uwzględnił powództwo w całości i w dniu 22 maja 2015 roku wydał nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym.

(nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym, k. 47)

W zarzutach od nakazu zapłaty z dnia 22 maja 2015 roku, uzupełnionych następnie pismem procesowym z dnia 20 lipca 2015 roku, pozwany wniósł o uchylenie w/w nakazu zapłaty w całości, oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie na swoją rzecz kosztów procesu.

Pozwany podniósł następujące zarzuty: przedawnienia roszczenia z weksla, przedawnienia zobowiązania ze stosunku podstawowego, spełnienia świadczenia zabezpieczonego wekslem (pozwany wskazał, iż wpłat dokonywał do rąk L. M. (1), pracownika K. S. (1)) oraz zarzut nieprzedstawienia weksla do zapłaty w terminie. Z daleko posuniętej ostrożności procesowej, pozwany wskazał, iż dochodzenie przez powoda roszczenia z weksla stanowi nadużycie prawa podmiotowego.

(zarzuty, k.52, uzupełnienie zarzutów, k. 76 -90)

W odpowiedzi na zarzuty od nakazu zapłaty, powód wniósł o utrzymanie nakazu zapłaty w mocy. Powód wskazał, iż żądanie zapłaty z weksla jest w pełni uzasadnione, gdyż pozwany nie wywiązał się z obowiązków wynikających z umowy dostawy z dnia 29 lipca 2010 roku, zawartej z firmą (...). Podał przy tym, że o zrealizowaniu umowy nie może świadczyć okoliczność dokonywania wpłat do rąk L. M. (2), bowiem osoba ta nie była pracownikiem firmy (...), nadto z dowodów wpłat nie wynika, przez kogo były one podpisane i na poczet jakich zobowiązań dokonywano wpłat. Strona pozwana zaprzeczyła przy tym, ażeby K. S. (1) otrzymał od pozwanego pismo zawierające żądanie wydania weksla. Pozwany zakwestionował przy tym możliwość podnoszenia w stosunku do strony powodowej, jako indosatariusza, zarzutów dotyczących stosunku podstawowego, łączącego pozwanego z wystawcą weksla (K. S. (1)).

(odpowieź na zarzuty od nakazu zapłaty, k. 169-174)

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny,

W dniu 29 lipca 2010 roku, pomiędzy pozwanym K. K., prowadzącym działalność gospodarczą pod firmą (...) z siedzibą w Z., a K. S. (1), prowadzącym działalność gospodarczą pod firmą (...) z siedzibą w S. doszło do zawarcia umowy dostawy tkanin (...), w ilości 15'000 w cenie 2,18 USD za 1mb. Łączna wartość umowy opiewała na kwotę 37'700 USD. W umowie ustalono, że płatność nastąpi w walucie polskiej, według kursu z dnia wystawienia faktury. Pozwany zobowiązał się do całkowitej realizacji kontraktu do dnia 15 listopada 2010 roku.

(kontrakt z 29.07.2010 roku, k. 7, zeznania świadka K. S., e-protokół, k. 228, adnotacja – 00:09:41, k. 226v zeznania pozwanego, e-protokół, k. 417, adnotacja – 00: 32:03, k. 415v)

Zabezpieczenie wykonania umowy stanowił weksel na kwotę 110'000 zł, wraz z deklaracją wekslową. Termin płatności weksla określono na 15 listopada 2010 roku. Stosownie do treści deklaracji wekslowej, na 7 dni przed terminem płatności weksla, wierzyciel winien wezwać dłużnika do jego wykupienia.

(weksel, k.5, deklaracja wekslowa, k. 6)

Wystawienie weksła stanowiło przyjęty w (...), sposób zabezpieczenia wykonania umów zawieranych z kontrahentami tej firmy. Weksle przechowywał K. S. (1).

(zeznania świadka W. G., e-protokół, k. 273, adnotacja – 00:12:54, k. 271v zeznania świadka L. M., e-protokół, k.382, adnotacja – 00:28:08, k.381)

Biuro firmy (...) mieściło się w Ł., przy ulicy (...). Pod tym samym adresem funkcjonowała spółka (...) C Sp. z o.o. oraz spółka (...) Sp. z o.o.. W każdym z tych podmiotów wspólnikiem bądź prezesem był K. S. (1). Wszystkie firmy prowadziły działalność z zakresu handlu tkaninami kurtkowymi oraz polarowymi i były obsługiwane przez jeden dział handlowy.

(zeznania świadka W. G., e-protokół, k. 276, adnotacja – 00:03:18, 00:08:01, k.271v ; zeznania świadka W. J., e-protokół, k. 417, adnotacja – 00:14:59, k.414v-415)

Pracownikiem działu handlowego obsługującego spółkę (...) S Sp. z o.o. oraz (...) była m.in L. M. (1), która zajmowała się zamawianiem i sprzedażą tkanin oraz przyjmowaniem pieniędzy od klientów w/w podmiotów. Klienci co do zasady, od razu płacili za zamówione tkaniny, hurtownicy mieli możliwość odroczenia terminu płatności, zaś niektórym kontrahentom udzielano kredytu kupieckiego - wówczas należność za tkaniny musiała zostać uregulowana do końca roku. Po otrzymaniu zapłaty – L. M. (1) przekazywała pieniądze do kasy.

(zeznania świadka W. G., e-protokół, k. 273, adnotacja – 00:12:54, k.271v;

zeznania świadka L. M., e-protokół, k.382, adnotacja – 00:03:09, 00:07:57, k. 380v; 00:21:40, 00:29:08, k.381 ; zeznania świadka J. C., e-protokół, k. 228, adnotacja – 00:21:36, k. 227)

Pozwany współpracował z K. S. (1) od 2008 roku. Początkowo relacje gospodarcze łączyły go ze spółką (...), a następnie z firmą (...). Kwestie związane z realizacją zamówień, pozwany ustalał z L. M. (1). Towar odbierany był z magazynów spółek (...) i (...).

(zeznania pozwanego, e-protokół, k. 417, adnotacja – 00:32:03, k. 415)

W związku z umową zawartą w lipcu 2010 roku, pozwany przekazał L. M. (1) łącznie 128'000 zł: w dniu 10 lutego 2011 r. uiszczył 37'800 zł, w dniu 14 lutego 2011 r. - 22'200 zł, w dniu 21 lutego 2011 r. – 25'000 zł, w dniu 23 lutego 2011 r., - 33'000 zł, zaś w dniu 24 lutego 2011 roku – 10'000 zł. Pokwitowania dokonanych wpłat były dokonywane poprzez wpisanie na kartce sumy, daty i opatrzone podpisem osoby przyjmującej – L. M. (2).

(pokwitowanie odbioru pieniędzy, k. 91-92 , 118-119 ; zeznania świadka W. G., e-protokół, k. 273, adnotacja – 00:12:54, k.271v ; zeznania świadka L. M., e-protokół, k.382, adnotacja – 00:03:09, 00:07:57, k. 380v; 00:21:40, 00:29:08, k.381)

Po uregulowaniu należności za tkaniny, pozwany zwracał się do K. S. (1) o wydanie weksła, stanowiącego zabezpieczenie wykonania umowy z 29 lipca 2010 roku. K. S. (1) odpowiedział wówczas pozwanemu, że weksel został zniszczony.

(zeznania pozwanego, e-protokół, k. 417, adnotacja – 00:35:32, k.415v)

W dniu 12 listopada 2012 roku, K. S. (1) złożył w Sądzie Rejonowym dla Warszawy Pragi – Północ wniosek o zawiązanie pozwanego do próby ugodowej, w sprawie o zapłatę kwoty 32'700 USD lub równowartości tej kwoty w walucie polskiej. Wnioskodawca podał, iż dochodzona należność stanowi równowartość ceny, jaką pozwany winien zapłacić, za dostarczone mu – w ramach zawartej umowy - tkaniny.

Posiedzenie w przedmiocie wniosku K. S. (1) odbyło się w dniu 8 sierpnia 2013 roku. Do zawarcia ugody nie doszło.

(wniosek o zavezwanie do próby ugodowej, k.8-11 ; odpis protokołu posiedzenia SR dla W-wy Pragi – Północ, z dnia 8.08.2013 r., w sprawie VII GCo 796/12, k.430)

W dniu 10 grudnia 2014 roku, K. S. (1), przeniósł uprawnienia z weksla na rzecz (...) Sp. z o.o. z siedzibą w S.

(weksel, k. 5; zeznania świadka K. S., e-protokół, k. 228, adnotacja – 00:09:41, k. 226v)

Pismem z dnia 11 grudnia 2014 roku (odebrany przez pozwanego w dniu 15 grudnia 2014 roku), powód wezwał pozwanego do zapłaty z weksla kwoty 110'000 zł, wraz z odsetkami od dnia 15 listopada 2010 roku.

(wezwanie do zapłaty, k.3, zwrotne potwierdzenie odbioru, k.4)

W sprawie podrobienia w nieustalonym miejscu i czasie weksli wystawionych m.in. przez pozwanego, do niekorzystnego rozporządzenie mieniem po uprzednim wprowadzeniu wystawcy w błąd co do istnienia zobowiązań zabezpieczonych podpisany przez niego wekslem i żądania zapłaty pieniędzy w kwotach stanowiących mienie znacznej wartości, tj. o czyny z art. 310 § 1 kk oraz 13 § 1 kk i art. 286 § 1 kk, art. 270 § 2 kk, art. 310 § 2 kk, art. 294 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk i w zw. z art. 12 kk, było prowadzone - pod nadzorem Prokuratury Okręgowej w Łodzi - śledztwo które następnie postanowieniem z dnia 7 marca 2016 roku, zostało prawomocnie umorzone. Postanowieniem z dnia 25 lipca 2017 roku Prokuratura Okręgowa w Łodzi zdecydowała o podjęciu na nowo umorzonego śledztwa.

(postanowienie o podjęciu na nowo umorzonego śledztwa, k. 411-413)

Wspólnikami powodowej spółki na dzień 2 kwietnia 2015 roku oraz obecnie są: R. S., M. S. oraz (...) Ltd Inc.

(bezsporne, odpis zupełny KRS powoda, k. 20-23)

Według średniego kursu walut obcych NBP na dzień 12 listopada 2012 roku (tj. dzień złożenia wniosku o zavezwanie do próby ugodowej), kwota 32'700 USD, odpowiadała kwocie 107'265,81 zł.

(okoliczność znana sądowi z urzędu).

Powyższe ustalenia faktyczne Sąd poczynił w oparciu o złożone do akt sprawy dowody z dokumentów oraz zeznana przesłuchanych w sprawie świadków.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje,

Nakaz zapłaty ulegał uchyleniu, zaś wytoczone powództwo podlegało oddaleniu, z uwagi na skutecznie podniesiony przez stronę pozwaną zarzut przedawnienia roszczenia.

Na gruncie niniejszej sprawy, powód dochodził od pozwanego kwoty 110'000 zł, jako należności wynikającej z wystawionego przezeń weksla. Weksel ten, stanowił zabezpieczenie wykonania umowy dostawy tkanin, zawartej pomiędzy pozwanym, a K. S. (1). Powód nabył prawa z weksla w drodze indosu, w dniu 10 grudnia 2014 roku. Należy podkreślić, że indos jest umową o podwójnym skutku (zobowiązanie i rozporządzenie ma w tym wypadku charakter abstrakcyjny), która przenosi własność weksla, wierzycelność wekslową i zobowiązanie do zapłaty weksla (art. 15 ust. 1 p.w.), jednakże nie przenosi wierzycelności ze stosunku podstawowego, która może być przedmiotem samodzielnej umowy przelewu. W sprawie niniejszej, nie wykazano okoliczności stosownie do której, obok indosu – miałyby miejsce na rzecz powoda cesja wierzycelności z umowy dostawy, a zatem dłużnik wekslowy odpowiada względem powoda, jedynie w granicach wynikających z weksla.

Stosownie do art. 70 w zw. z art. 103 i 104 ustawy z dnia 28 kwietnia 1936 roku prawo wekslowe (Dz.U. z 1936 r. Nr 37 poz. 282), roszczenia wekslowe przeciw wystawcy weksla własnego ulegają przedawnieniu z upływem lat trzech, licząc od dnia płatności weksla (tak m.in. wyroki SN: z dnia 4 czerwca 2003 r., I CKN 434/01, Legalis; z dnia 19

listopada 2004 r., V CK 228/04, OSP 2005, z. 11, poz. 130; z dnia 24 maja 2005 r., V CK 652/04, PUG 2005, nr 11, s. 34 oraz wyroki sądów apelacyjnych: w Katowicach z dnia 29 stycznia 2004 r., I ACa 1073/03, OSA 2004, z. 4, poz. 1 oraz w Warszawie z dnia 16 grudnia 2004 r., I ACa 535/04, LEX Polonica). Termin płatności weksla wystawionego przez pozwanego, na zabezpieczenie roszczeń wynikających z umowy dostawy z 29 lipca 2010 roku, został ustalony na dzień 15 listopada 2010 roku. A zatem, mając na względzie, że do okresu przedawnienia nie wlicza się dnia płatności, roszczenie wekslowe przedawniło się z dniem 16 listopada 2013 roku. Pozew w niniejszej sprawie wpłynął do Sądu w dniu 30 marca 2015 roku, a więc prawie półtora roku po upływie terminu przedawnienia.

Sąd pragnie przy tym podkreślić, że bieg przedawnienia roszczenia z weksla nie został skutecznie przerwany, poprzez złożenie przez K. S. (1) wniosku o zawezwanie K. K. do próby ugodowej, co nastąpiło w dniu 12 listopada 2012 roku.

Zawezwanie do próby ugodowej przerywa bieg terminu przedawnienia na podstawie art. 123 § 1 pkt 1 k.c. jedynie co do określonych w tym zawezwaniu wierzytelności, tak co do przedmiotu żądania, jak i wysokości. Nie przerywa zaś co do innych roszczeń, które mogą wynikać z tego samego stosunku prawnego, ani ponad kwotę w zawezwaniu określoną (tak wyrok SN z dnia 10 sierpnia 2006 r., V CSK 238/06, LEX nr 358793; wyrok SN z dnia 25 listopada 2009 r., II CSK 259/09, LEX nr 551105).

Należy zauważyć, że rzeczony wniosek stanowił propozycję przeprowadzenia posiedzenia pojednawczego i zawarcia ugody w sprawie o zapłatę należności wynikającej z umowy dostawy tkanin, zawartej w dniu 29 lipca 2010 roku, pomiędzy K. S. (1), a pozwanym, a nie należności z weksla, zabezpieczającego to roszczenie. Okoliczność ta wynika wprost z treści uzasadniania wniosku, gdzie wnioskodawca szczegółowo opisuje charakter łączącej go z pozwanym relacji, określa obowiązki każdego z kontrahentów, akcentuje fakt niewywiązania się przez K. K. z obciążającej go powinności zapłaty wynagrodzenia oraz sygnalizuje, że w przypadku nie dojścia do porozumienia w kwestii zapłaty wynagrodzenia, będzie dochodził należności z weksla, stanowiącego zabezpieczenie wykonania umowy. Na uwagę zasługuje przy tym okoliczność, że wynagrodzenie którego dotyczyło zawezwanie do próby ugodowej opiewało na kwotę 32'700 USD, co według kursu na dzień złożenia wniosku (12 listopada 2012 roku) dawało ok. 107'265,81 zł. Roszczenie z weksla dotyczy zaś kwoty 110'000 zł. A zatem kwota dochodzonego w ten sposób wynagrodzenia nie odpowiada kwocie zobowiązania z weksla – i w tym aspekcie nie zachodzi tożsamość świadczeń.

Sąd uznał tym samym, że przez okres trzech lat od daty płatności weksla – nie miała miejsce jakakolwiek aktywność ze strony wierzyciela, która przerwałaby bieg przedawnienia roszczenia wekslowego. Roszczenie wekslowe przedawniło się przed wytoczeniem o nie powództwa, w związku z czym nie może być zasądzone i przymusowo wyegzekwowane. Z tejsze przyczyny, nakaz zapłaty należało w całości uchylić, zaś powództwo oddalić.

Sąd pragnie przy tym podkreślić, że na poparcie stanowiska w kwestii bezzasadności powództwa, pozwany podnosił również zarzuty oparte na jego stosunku osobistym z wierzycielem: zarzut spełnienia świadczenia ze stosunku podstawowego oraz zarzut przedawnienia roszczeń wynikających z umowy dostawy, kwestionując tym samym istnienie oraz rozmiar roszczenia wekslowego ze względu na jego związek ze stosunkiem podstawowym. Należy mieć na uwadze, że zobowiązanie wekslowe ma charakter samodzielny i abstrakcyjny, czyli niezależny od podstawy prawnej, która spowodowała jego wystawienie. W myśl art. 17 Prawa wekslowego pozwany co do zasady, nie może zasłaniać się wobec powoda zarzutami, opartymi na swych stosunkach osobistych z indosantem, chyba, że nabywając weksel działał świadomie na szkodę dłużnika. W ocenie Sądu – sytuacja tego rodzaju miała miejsce na gruncie niniejszej sprawy. Zauważyć bowiem należy, że indos nastąpił na rzecz spółki, której współnikami są najbliżsi członkowie rodziny indosanta - M. S. i R. S.. Stosunek bliskości wynikający z więzi rodzinnej, łączącej indosanta i oraz współników indosatariusza, według Sądu daje podstawę do wysunięcia twierdzenia, iż indosatariusz, uczestnicząc w czynności miał świadomość możliwości wyrządzenia dłużnikowi wekslowemu szkody, a co najmniej na to się godził. W ocenie Sądu przesądza to o istnieniu złej wiary po stronie powoda, jako indosatariusza. A zatem pozwany ma możliwość kierowania wobec powoda zarzutów opartych na stosunku osobistym łączącym go z wierzycielem pierwotnym.

W ocenie Sądu – zarzut przedawnienia roszczenia ze stosunku podstawowego jest w pełni uzasadniony. Pomiędzy pozwanym, a K. S. (1) doszło zawarcia umowy dostawy tkanin. Termin przedawnienia roszczeń z umowy dostawy, w relacjach pomiędzy przedsiębiorcami, stosownie do treści art. 554 k.c. w zw. z art. 612 k.c., wynosi 2 lata. Zgodnie z treścią umowy, pozwany zobowiązał się do zapłaty wynagrodzenia do dnia 15 listopada 2010 roku. A zatem roszczenie K. S. (1) stało się wymagalne dnia następnego, tj. 16 listopada 2010 roku. W dniu 12 listopada 2012 roku, K. S. (1) złożył w Sądzie Rejonowy dla Warszawy Pragi – Północ w W. wniosek o zawezwanie do próby ugodowej, który (o czym była mowa na wcześniejszym etapie wyводу) skutecznie przerwał bieg terminu przedawnienia roszczenia o zapłatę wynagrodzenia z umowy. W razie przerwania przedawnienia przez czynność w postępowaniu przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju albo przed sądem polubownym albo przez wszczęcie mediacji, przedawnienie nie biegnie na nowo, dopóki postępowanie to nie zostanie zakończone (art. 124 § 2 k.c.). Posiedzenie w przedmiocie wniosku K. S. (1) o zawezwanie do próby ugodowej miało miejsce w dniu 8 sierpnia 2013 roku, z zatem termin przedawnienia roszczenia z umowy dostawy zaczął biec na nowo od dnia 9 sierpnia 2013 roku i upłynął z dniem 9 sierpnia 2015 roku. W postępowaniu nie wykazano, ażeby w tym czasie K. S. (1) dokonał ze swojej strony jakiegokolwiek czynności – która mogłaby przerwać bieg przedawnienia roszczenia z umowy dostawy.

Za zasadny Sąd uznał również zarzut spełnienia świadczenia ze stosunku podstawnego. Okoliczność ta wynika wprost z treści dokumentów złożonych przez pozwanego – dowodów wpłaty pokwitowanych przez L. M. (1) (która sama potwierdziła fakt przyjmowania pieniędzy od pozwanego), które sąd uznał za wystarczające do wykazania w/w okoliczności. Strona powodowa co prawda kwestionowała okoliczność, iż w/w osoba pracowała dla K. S. (1), jednakże ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego – w szczególności zeznań samej L. M. (1) oraz W. G. (2) i J. C. (2) wynika, że była ona pracownikiem K. S. (1), a ponadto przyjmowała pieniądze od klientów.

Należy przy tym zauważyć, że okoliczność nie przedstawienia przez pozwanego faktury potwierdzającej zakup tkaniny, nie dyskwalifikuje twierdzeń powoda co do tego, że świadczenie zostało przez niego częściowo spełnione. Podkreślić należy, że faktura stanowi jedynie dowód tego, że osoba która ją podpisała złożyła oświadczenie o danej treści, sama w sobie nie przesądza o tym, iż umowa faktycznie została wykonana.

Sąd uznał, iż przedstawione przez pozwanego okoliczności, co do częściowego zaspokojenia należności ze stosunku podstawowego - znajdują potwierdzenie w załączonych dokumentach oraz zeznaniach przesłuchanych świadków. A zatem i ten zarzut uznać należy za uzasadniony.

Weksel z którego powód dochodził roszczeń, stanowił zabezpieczenie wykonania umowy dostawy z 29 lipca 2010 roku. Skuteczność zarzutów dotyczących tejże umowy (stosunku podstawowego) niewątpliwie wpływa na możliwość skutecznej realizacji roszczenia wekslowego. Również i z tej przyczyny powództwo podlegało oddaleniu.

Na marginesie należy podnieść że w sprawie podrobienia w nieustalonym miejscu i czasie weksli wystawionych m.in. przez pozwanego, do niekorzystnego rozporządzenia mieniem po uprzednim wprowadzeniu wystawcy w błąd co do istnienia zobowiązań zabezpieczonych podpisaniem przez niego wekslem i żądania zapłaty pieniędzy w kwotach stanowiących mienie znacznej wartości, tj. o czyny z art. 310 § 1 kk oraz 13 § 1 kk i art. 286 § 1 kk, art. 270 § 2 kk, art. 310 § 2 kk, art. 294 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk i w zw. z art. 12 kk, toczyło się postępowanie karne. Postępowanie to zostało prawomocnie umorzona na etapie postępowania przygotowawczego, jednakże w lipcu 2017 roku, zostało podjęte na nowo.

W toku procesu powstały nieuiszczone koszty sądowe, obejmujące część opłaty sądowej od pozwu w kwocie 4'125 zł, tymczasowo poniesione przez Skarb Państwa – Sąd Okręgowy w Łodzi. Sąd obciążył tymi kosztami stronę powodową, jako stronę przegrywającą, stosownie do dyspozycji art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2005 r., Nr 167, poz. 1398 z późniejszymi zmianami).

O kosztach procesu orzeczono w oparciu o art. 98 k.p.c. Strona pozwana wygrała proces w całości, a zatem przysługuje jej od powoda zwrot wszystkich kosztów procesu, na które złożyły się koszty zastępstwa procesowego w wysokości 3'600 zł.